



Thuis in het Verpleeghuis

Waardigheid en trots op elke locatie

Leefcirkels invoeren in je organisatie – wat werkt wel en wat werkt niet?



De overgang van thuis zijn en bijvoorbeeld zelf nog je boodschappen doen naar wonen op een gesloten afdeling is groot. Te groot, vonden ze bij zorgorganisatie Vitalis. Daarom introduceerden zij leefcirkels. Zij vertellen hoe fijn bewoners dat vinden.

Voor mensen met dementie is leven in vrijheid niet altijd vanzelfsprekend. Vaak is hun leefomgeving beperkt voor hun eigen veiligheid. Technologie biedt oplossingen om dit anders te doen. Leefcirkels zijn een soort denkbeeldige cirkels waarin een bewoner vrij is om te bewegen.

Grotere leefomgeving met zorgtechnologie

Tijdens het Waardigheid en trots-congres in november 2021 vertelden medewerkers van zorgorganisatie Vitalis over het invoeren van leefcirkels in de praktijk. In deze video zie je:

- Sanne Schepens, projectleider innovatie
- Birgit Kersten, manager intensieve zorg

Wat werkt wel, wat niet? En wat hebben de leefcirkels opgeleverd? Het was een inspirerende en praktijkgerichte sessie. Kijk terug!

Vertrouwen

Leefcirkels worden al lang toegepast. Birgit vertelt wat het project bij Vitalis anders maakt. De duidelijke boodschap van Vitalis is dat vertrouwen superbelangrijk is. 'Wij richten ons op de mens. Wij vinden dat technologie ondersteunend moet zijn. Daarnaast moeten de medewerkers onderling en familie het vertrouwen hebben dat iemand zich veilig kan bewegen door het huis. Dat de ander een bewoner kan opvangen. We hebben ruim een jaar nodig gehad om dat vertrouwen vorm te geven.'

Afdeling verlaten

'Wat het lastig maakt', vervolgt Birgit, 'is dat in de zorg voor mensen met dementie veiligheid altijd bovenaan stond. Maar nu zetten we de deur open en verlaat de bewoner de afdeling. Zorgmedewerkers dachten dan ook: nu moeten we de bewoners gaan zoeken. Ze waren bang om de bewoners uit het oog te verliezen en niet meer te weten wat er gebeurt.' 'Met alleen de techniek ben je er nog niet', vult Sanne aan. 'Er gaat pas echt iets veranderen als je ook de mensen op de locatie mee krijgt. En als de medewerkers er vertrouwen in hebben, dan brengen zij dat weer over op de familie.'

De organisatie vond het een goed idee dat de zorgmedewerkers de familie informeerden over de leefcirkels. Zo brachten de zorgmedewerkers, die de naasten al kenden, het vertrouwen over dat zij zelf in het systeem hadden. Om de informatie goed over te brengen maakte Vitalis onder andere een video met uitleg over het systeem.

Kleine stappen

Het invoeren van de leefcirkels heeft Vitalis in kleine stapjes voorbereid. Die zijn in te delen in deze grotere stappen:

- Techniek realiseren

- Teams meenemen
- Familie informeren
- Aftellen naar het moment van invoeren

‘Samenwerking tussen de medewerkers is ook echt belangrijk’, vertelt Sanne. ‘Zo moet een medewerker van het restaurant er op kunnen rekenen dat een verzorgende komt als hij hem belt omdat er iets aan de hand is. Andersom wil het zorgteam er zeker van zijn dat het goed gaat in het restaurant. Bijvoorbeeld als een bewoner die moeite heeft met slikken er een kopje koffie gaat drinken.’

‘Je kunt de omgeving wel veilig maken, maar je moet de leefruimte niet uit het oog verliezen.’

Birgit Kersten

Vrijheid versus veiligheid

Hoe gaan ze bij Vitalis om met het spanningsveld tussen vrijheid en veiligheid? ‘Zorgprofessionals zien altijd veel risico’s’, zegt Sanne. ‘Wij vinden het belangrijk om het gewoon te doen. Om het met kleine stapjes uit te testen. Blijf daarbij goed observeren en monitoren.’ ‘De cliënt staat centraal, dat staat waarschijnlijk in alle visies van zorgorganisaties’, aldus Birgit. ‘Wij benadrukken: wat je ook aan het doen bent en wat je functie ook is: als je een bewoner ziet die jouw ondersteuning nodig heeft, laat dan vallen wat je op dat moment doet en ontferm je over de bewoner. Dat waarborgt de veiligheid en tegelijkertijd weet het zorgteam dat de bewoner opgevangen wordt.’

Bewegingsvrijheid

De meeste bewoners vinden het fijn dat ze de afdeling af kunnen. Zo brengen de leefcirkels nieuwe contacten tot stand tussen bewoners. En op de afdeling hebben de zorgmedewerkers het rustiger. ‘Doordat de bewoners bewegingsvrijheid hebben’, zegt Sanne, ‘blijven er minder bewoners op de afdeling en kunnen de medewerkers focussen op de zorg die deze mensen nodig hebben.’

Multidisciplinair

‘De behoefte aan bewegingsvrijheid stellen we multidisciplinair vast’ licht Birgit toe. ‘Het is maatwerk, dus per bewoner kijken we waar de behoefte ligt en wat haalbaar is. Wij denken dat we straks geen psychogeriatrische afdeling meer nodig hebben. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen het beste in hun eigen omgeving kunnen verblijven. Grote verschillen tussen mensen die wel en geen last hebben van dementie zien we niet op de afdeling. Wel zijn sommige mensen wat meer in de war, maar die worden vaak opgevangen door andere bewoners.’

Door Hansje Langedijk

Meer weten

- Bekijk technologische toepassing #4: [Leefcirkels vergroten bewegingsruimte bewoners met dementie](#)
- Lees ook [Jan-Kees van Wijnen \(tanteLouise\): 'Het uitgangspunt is vrijheid en geen discussie](#)
- Tijdens de SPOT ON-week van 21 tot en met 25 februari staat zorgtechnologie centraal. [Lees meer over het programma.](#)



tags:

[SPOT ON campagne](#) (55), [Vitalis WoonZorg Groep](#) (6)

thema's:

[Technologie](#) (169), [Wonen en welzijn](#) (251)